

Важливо відзначити, що на сьогодні існує ряд певних політичних та правових проблем, які можуть перешкоджати розвитку поновлюваних джерел енергії. До таких проблем можна віднести:

- залежність бюджетної системи від нафтових і газових секторів;
- відсутність правового закріплення економічних заходів державної чи регіональної підтримки;
- відсутність спеціальних законодавчих актів, які містять нормативні вимоги і правила щодо реалізації проектів пов'язаних з цим видом енергії;

Вся сукупність вищевказаних проблем незаперечно свідчить про необхідність прийняття законодавчого акту, регулюючого сферу застосування поновлюваних джерел енергії, який повинен охоплювати широкий предмет регулювання, включаючи правила вилучення енергії з ресурсів, реалізацію отриманої енергії, а також конкретизувати чинне національне законодавство.

Тому, опираючись на наведені вище причини та проблеми можна сказати, що актуальність переходу на альтернативні джерела енергії та створення спеціального законодавства зростає з кожним днем. Усунення зазначених проблем надалі здатне забезпечити формування і проведення найбільш дієвої і результативної державної політики у сфері використання відновлюваних джерел енергії, що вплине на ефективність її реалізації, досягнення економічного добробуту та розвитку науково-технічного прогресу.

Література:

1. Альтернативна енергетика України: матеріали до уроків, факультативів, МАН / Сергій Величко, Олександр Третьяков. – Харків: Основа, 2010. – 126 с.
2. Наш енергетичний потенціал. *Альтернативні джерела енергії*. – 2009. – № 2. – 40 с.
3. Щодо перспектив використання альтернативних джерел енергії. URL : <http://www.niss.gov.ua/articles/1174>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПОНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

І. І. КИЛИМНИК, канд. юрид. наук, доцент кафедри правового забезпечення господарської діяльності

К. О. САЄНКО, студентка гр. ММГКТС2018-2

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

На сьогоднішній день ефективність використання енергетичних ресурсів в Україні неприпустимо низька. Рівень енергозалежності України – становить близько 60%, в той же час характерним є відсутність різноманітності джерел постачання енергоносіїв, насамперед нафти, природного газу, ядерного палива. У зв'язку з цим загроза енергетичної безпеки України стає як ніколи актуальною.

Ефективним шляхом виходу з ситуації, що склалася є впровадження енергозберігаючих технологій і перехід на поновлювані джерела енергії.

Особливе місце в правовому регулюванні поновлюваних джерел енергії займає Закон України «Про електроенергетику» [2]. Даний закон визначає правові економічні та організаційні основи діяльності в електроенергетиці, а також регулює відносини пов'язані з виробництвом, передачею, постачанням і використанням енергії, забезпеченням енергетичної безпеки України, захистом прав споживачів.

Спеціальне регулювання в галузі поновлюваних джерел енергії здійснюється Законом України «Про альтернативні джерела енергії» [1]. Законом визначено правові економічні, екологічні та організаційні засади використання альтернативних джерел енергії. Дано визначення альтернативних (відновлюваних) джерел енергії, а також закріплено, що енергія, вироблена альтернативними джерелами може виступати товарною продукцією.

Також, важливим чинним документом в правовому регулюванні поновлюваних джерел енергії є Закон України «Про енергозбереження»[3]. Закон визначає правові, економічні, соціальні та екологічні основи енергозбереження для всіх підприємств, об'єднань та організацій, розташованих на території України, а також громадян.

Енергетичною стратегією України на період до 2030 р, визначено, що освоєння поновлюваних джерел енергії є найважливішим фактором підвищення рівня енергетичної безпеки і зниження антропогенного впливу енергетики на навколишнє природне середовище [4].

Так аналіз енергетичної політики України останніх років свідчить, про те, що в державі було прийнято велику кількість законів і програм, які стосуються використання поновлюваних джерел енергії. Що не вплинуло істотно на розвиток електроенергетики на основі відновлюваних джерел енергії, оскільки існує ряд факторів які гальмують розвиток серед них: не конкурентоспроможність проектів використання поновлюваних джерел енергії в існуючій ринковому середовищі, відсутність відповідної інфраструктури, а також недостатність рівня та якості наукового обслуговування її розвитку, і т.д. Для зміцнення енергетичної політики України та широкого використання відновлюваних джерел енергії необхідно розробити широкомасштабну комплексну програму і гарантувати відповідну реалізацію даної програми.

Міжнародний досвід свідчить, що країни з широкомасштабним використанням відновлюваних джерел енергії, мають цільову урядову політику для реалізації енергоефективного використання відновлюваної енергії.

Так, зокрема, країни Західної Європи розробляють чітку політику і програми в галузі поновлюваних джерел енергії, особливо з початку 1990-х рр. Більш того, в рамках ЄС всі країни члени зобов'язані встановити орієнтовні цільові показники щодо відновлюваних джерел енергії та відповідно до цього розробляти свою політику і законодавчу базу.

У світі існує три основних напрямків політики, які впливають на розвиток технологій і ринку поновлюваних джерел енергії:

- політика досліджень інновацій;

- політика ринкового розвитку;
- ринкова енергетична політика.

Таким чином, за допомогою аналізу необхідно визначити яке з зазначених напрямків підтримки є найбільш доцільним для України і на його основі на законодавчому рівні закріпити діючі механізми стимулювання використання поновлюваних джерел енергії.

При розробці відповідних змін законодавства України слід врахувати міжнародний досвід поєднання підтримки розвитку поновлюваних джерел енергії та підвищення енергоефективності. Це необхідно тому, що підвищення енергоефективності та збільшення використання відновлюваних джерел енергії сприяють забезпеченню надійного енергопостачання, знижують потребу в звичайному комерційному паливі тим самим, зменшуючи залежність від імпорту традиційних енергоносіїв, а також вирішують екологічні завдання, зменшуючи викид парникових газів.

Для підвищення енергоефективності та розвитку поновлюваних джерел енергії необхідно передбачити в законодавстві правові норми щодо:

- спеціальних інструментів кредитування (поновлювані фонди, кредитні лінії);
- фінансування третіми особами;
- податкових пільг для інвестиційної діяльності;
- комплексного застосування енергетичної сертифікації;
- наявності програм і компаній щодо інформування, освіти та навчання.

Таким чином, комплексна реалізація таких коштів в рамках єдиної енергетичної стратегії сприятиме забезпеченню енергетичної безпеки, підвищення частки відновлюваних джерел в структурі енергопостачання, а також вирішення екологічних завдань.

Література:

1. Про альтернативні джерела енергії: Закон України від 20.02.2003 р. № 555-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 24. Ст. 155.
2. Про електроенергетику: Закон України від 16.10.1997 р. № 575/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. №1. Ст. 1.
3. Про енергозбереження: Закон України від 01.07.1994 р. №74/94 ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 30. Ст. 283.
4. Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.03.2006 р. № 145-р.